

„Levélváltás" a Rózsavölgyi Szalonban

(Egy matematikus feljegyzései)

2015. utolsó keddjén, december 29-én volt a Professzori Klub évi utolsó rendezvénye egy, a Rózsavölgyi Szalonban tartott színházi előadás formájában.

Az előadás valójában egy majd 40 éven át tartó, elsősorban levelek formájában megnyilvánuló kapcsolat megmutatása volt, Jerome Kilty *Tisztelt Hazudozó* című színműve alapján. A levelek írói George Bernard Shaw és Stella Campbell (a Rózsavölgyi Szalonban Jordán Tamás és Molnár Piroska) voltak. Stella Campbell korának egyik leghíresebb színésznője, aki, korántsem mellesleg, Shaw Pygmalionja ősbemutatóján Eliza Doolittle szerepét játszotta. A levelekből kiviláglik a két "levelezőtárs" közötti kapcsolat hullámmása, a szeretet (szerelem?) és gyűlölet váltakozásai, a számtalan összeveszés és kibékülés, a megsebzett hiúságok méltatlankodó panaszai és közben, mintegy "mellékesen" az 1899 és 1939 közötti évek világtörténelme: az I. világháború előszele, maga a világháború, majd a II. világháború baljós előzményei.

A fentiekből is láthatjuk, hogy Molnár Piroska és Jordán Tamás nehéz feladatra vállalkoztak: körülbelül két óra alatt 40 évet kellett öregedniük, ebbe a majd' 120 percbe beleszírtetni nagyjából egy emberöltő történéseit. És hogy ez mennyire sikerült, azt az előadás utáni, nagyjából 50 percig tartó közönségtalálkozó is igazolta: számosan hozzászóltak, sokszor alakultak ki meglepően intenzív, több-résztevős "kérdéss-felelek" beszélgetések.

Számomra az egyik legelgondolkodtatóbb Jordán Tamás válasza volt (amelyet az alábbiakban megpróbálok gondolat-hűen idézni) arra a kérdésre, nem volt-e nehéz belebújni a közismerten nárcisztikus Bernard Shaw bőrébe. Nos - mondta Jordán Tamás - ez egyáltalán nem jelentett különösebb problémát. Hiszen én, mint a legtöbb színész, szintén nárcisztikus vagyok. És ezért – folytatta - esténként lefekvés előtt percekig mondogatom magamnak, hogy én vagyok a világ egyik legjobb színésze...

A közönségtalálkozón az is kiderült, hogy Molnár Piroska és Jordán Tamás meglehetősen régi ismerősök: még Kaposváron ismerték meg egymást és az ottani közös évek alapozták meg az azóta is tartó barátságukat. És, mint láthattuk, ez a régi kapcsolat nagyon jól tett az előadásnak is: igazi, egymást segítő "levelezőtársak" voltak.

Talán nem érdektelen néhány releváns adat megemlítése: a darabot (Mészöly Dezső fordításában, Kedves hazug címmel) már 1963-ban láthattuk színpadon, Lukács Margit és Major Tamás előadásában, Marton Endre rendezésében; 1982-ben TV-játék készült belőle Tolnay Klárral és Mensáros Lászlóval, Fehér György rendezésében. A jelen előadás Nádasdy Ádám új fordítását használta.

A Rózsavölgyi Szalon-beli előadás rendezője Valló Péter volt. Az ő ötlete volt - többek között- az előadást kísérő háttér-vetítések korabeli fényképek felhasználásával. Ezek a képek komoly segítséget adtak az előadás mindenkorihangulatának megteremtéséhez.

Befejezésül: a közönségtalálkozó moderátora Karsai György volt. Neki, a Rózsavölgyi Szalonnak, továbbá az est háziasszonyának, Kozma Kata Asszonynak, de elsősorban Molnár Piroskának, Jordán Tamásnak és Valló Péternek köszönhetjük a valóban emlékezetes klubestet. És azoknak, akik nem tudtak jelen lenni, ajánljuk mielőbb megnézni a "kedves hazudozókat". Bizonyos vagyok benne, nem fogják megbánni!

Vértesi Péter

MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet